

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 4P/181/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8514205212
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Sroková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2015:8514205212.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa samosudkyňou JUDr. Janou Srokovou v právnej veci starostlivosti súdu o mal. O. B., nar. XX.XX.XXXX a mal. O. B., nar. XX.XX.XXXX, obaja trvale bytom S. U. č. XXX, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, deti rodičov A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom F. č. XXX, právne zastúpeného JUDr. Ladislavom Bujňákom, advokátom AK so sídlom Sládkovičova č. 8, Prešov, a O. B., nar. X.X.XXXX, bytom S. U. č. XXX v konaní o zníženie výživného, takto

rozhodol:

Súd návrh otca na zníženie výživného **z a m i e t a**.

Žiaden z účastníkov **n e m á p r á v o** na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Otec mal. detí sa návrhom podaným na súde prostredníctvom právneho zástupcu dňa 7.10.2014 domáhal, aby súd znížil jeho vyživovaciu povinnosť k mal. O. B., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 60,- eur mesačne na sumu 27,13 eur mesačne a k mal. O. B., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 60,- eur mesačne na sumu 27,13 eur mesačne, a to počnúc dňom 1.9.2012.

Svoj návrh odôvodnil tým, že rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 2C/76/2009 zo dňa 22.10.2009 bolo manželstvo rodičov mal. detí rozvedené a na čas po rozvode zveril súd maloleté deti do osobnej starostlivosti matky, otca maloletých detí zaviazal na platenie výživného v sume 60,- eur mesačne na každé dieťa.

Otec maloletých detí sa domáha zníženia výživného z toho dôvodu, že dňa 4.8.2012 utrpel úraz, v dôsledku ktorého má devastačné poranenie ruky (amputácia prstov), od tej doby nemôže pracovať a je poberateľom invalidného dôchodku od júla 2013 vo výške 190,40 eur mesačne, ktorý je jeho jediným príjmom. V čase rozhodovania súdu o výživnom bol otec mal. detí riadne zamestnaný vo firme Jacstav s.r.o a disponoval príjmom, ktorý mu umožnil platiť dohodnutú výšku výživného.

Spomínaným úrazom tak došlo na strane otca maloletých detí k evidentnej zmene pomerov, keďže je v súčasnej dobe nezamestnaný a je invalidným dôchodcom. Tohto času nie je otec maloletých detí objektívne schopný plniť si vyživovaciu povinnosť v zmysle rozhodnutia súdu a je schopný platiť len výživné v minimálnej výške 27,13 eur mesačne na každé z maloletých detí. Vzhľadom na skutočnosť, že otec maloletých detí utrpel úraz dňa 4.8.2012, žiada znížiť výšku výživného od 1.9.2012.

Súd uznesením č.k. 4P/181/2014-15 zo dňa 20.10.2014 ustanovil mal. deťom kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa.

Súd doručil účastníkom poučenia o ich procesných právach a povinnostiach, matke mal. detí a kolíznemu opatrovníkovi spolu s návrhom na vyjadrenie.

Matka maloletého dieťaťa sa k podanému návrhu vyjadrila vo svojom podaní doručenom súdu dňa 28.10.2014. V tomto svojom podaní uviedla, že nesúhlasí s podaným návrhom na zníženie výživného z dôvodu, že sama má čo robiť, aby zo svojho príjmu ako tak vyžila a zabezpečila starostlivosť mal. deťom, ktoré jej boli po rozvode zverené do osobnej starostlivosti. Jej čistý mesačný príjem je vo výške cca 300,-eur za mesiac, okrem neho poberá rodinné prídavky na deti vo výške 40,- eur mesačne. Iné príjmy nemá, taktiež nemá ani žiadne úspory. Čo sa týka výdavkov, tie má v súvislosti so zabezpečením základných potrieb domácnosti. Konkrétne ide o príspevok na stravu v spoločnej domácnosti vo výške 160,- eur mesačne, obedy v práci a v škole vo výške 60,- eur mesačne, 1 inkasa vo výške 40,- eur mesačne a pevné palivo vo výške 32,- eur mesačne. Žije spolu s maloletými deťmi aj so svojou matkou v spoločnej domácnosti, matka jej prispieva na ďalšie náklady, a to na oblečenie, školské potreby a iné. Čo sa týka otca maloletých detí, ten sa o svoje deti nezaujímal, nikdy ich nenavštívil a výživné vo výške 120,- eur mesačne jej od januára 2011 neplatí.

Otec maloletých detí vo svojom podaní doručenom súdu dňa 6.11.2014 uviedol, že čo sa týka jeho výdavkov, tie dosahovali v roku 2013 výšku 114,62 eur mesačne a v roku 2014 výšku 40,46 eur mesačne, pričom tieto výdavky súviseli s poplatkami za elektrinu, plyn a koncesionárske poplatky: Platil ich spolu so svojím bratom, s ktorým býva v spoločnej domácnosti. Otec maloletých detí z týchto výdavkov uhrádzal jednu polovicu.

Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení k návrhu na začatie konania doručenom súdu dňa 14.12.2014 žiadal návrh otca maloletých detí na zníženie výživného v plnom rozsahu zamietnuť z dôvodu, že potreby maloletých detí sa neznižili, práve naopak s poukazom na dospievajúci vek detí budú ich potreby ešte vyššie ako doteraz.

Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 11.2.2015, tohto pojednávania sa zúčastnili obaja rodičia, právny zástupca otca maloletých detí, ako aj kolízny opatrovník.

Otec maloletých detí na pojednávaní trval na podanom návrhu v plnom rozsahu a zároveň poukázal na jeho obsah. Jeho jediným príjmom ostáva naďalej invalidný dôchodok, ktorý od 1.1.2015 dosahuje výšku 197,60 eur mesačne. Hoci je čiastočne invalidný, nezaevidoval sa na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Lipanoch, pretože mu bolo na tomto úrade oznámené, že tam nemusí chodiť, pretože je to zbytočné. Čo sa týka jeho výdavkov, otec maloletých detí na pojednávaní uviedol, že žije v obci F. v spoločnej domácnosti so svojím bratom, pričom výdaje na domácnosť predstavujú platby za elektrinu vo výške 21,- eur mesačne, platby za zemný plyn, ktorých výšku nevedel uviesť a tiež výdavky na drevo, ktorým kúria, a to vo výške 350 eur ročne za jedno auto dreva - vetriesku.

Právny zástupca otca maloletých detí na pojednávaní taktiež trval na podanom návrhu v celom rozsahu a poukázal na skutočnosť, že na strane jeho klienta došlo k výraznej zmene pomerov, ktorá mu neumožňuje plniť výživné v takej výške, ako bolo naposledy rozhodnuté súdom.

Matka maloletých detí na pojednávaní uviedla, že nesúhlasí s podaným návrhom na zníženie výživného a v plnom rozsahu zotrúva na svojom vyjadrení doručenom súdu dňa 28.10.2014. Obe maloleté deti / dvojčatá/ majú vek 15 rokov, sú žiakmi 9. ročníka základnej školy a chystajú sa v septembri nastúpiť na štúdium na strednej škole, čiže výdaje na nich budú vyššie ako teraz a už teraz výživné v sume 60,- eur mesačne na jedno dieťa je vzhľadom na ich vek a potreby nedostačujúce. Zároveň matka maloletých detí uviedla, že otec maloletých detí je čiastočne invalidný, teda by si mohol nájsť prácu aspoň na dohodu, čím by si privyrobil ku svojmu invalidnému dôchodku. Zároveň poukázala na skutočnosť, že otec maloletých detí neplatil na deti výživné ani v čase, keď bol ešte zdravý a teda dlhodobo sa vyhýba plneniu výživného.

Kolízny opatrovník na pojednávaní poukázal na správu doručení súdu dňa 4.12.2014 a žiadal návrh otca na zníženie výživného zamietnuť. Zníženie výživného nie je v záujme maloletých detí, čo súvisí najmä s tým, že dospievajú a chystajú sa študovať na strednej škole.

Súd po vykonanom dokazovaní výsluchom rodičov maloletých detí, kolízneho opatrovníka, oboznámením sa s obsahom spisu, podaniami otca ako aj matky maloletých detí, správou kolízneho opatrovníka o rodinných, bytových a sociálnych pomeroch, priloženými dokladmi preukazujúcimi

majetkové pomery rodičov maloletých detí, obsahom pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 2C/76/2009, ako aj ostatným spisovým materiálom zistil nasledovný skutkový stav:

Rozsudkom sp. zn. 2C/76/2009-38 zo dňa 22.10.2009 tunajší súd schválil rodičovskú dohodu v znení: „Mal. O. B., nar. XX.XX.XXXX a mal. O. B., nar. XX.XX.XXXX sa na čas po rozvede zverujú do osobnej starostlivosti matky O. B., ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok. Otec A. B. je povinný prispievať na výživu mal. O. B. sumou 60 eur mesačne a na výživu mal. O. B. sumou 60 eur mesačne, ktoré výživné je povinný platiť vždy do 20-eho dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky O. B.“ Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 4.11.2009.

Trestným rozkazom Okresného súdu Prešov č. k. 5T/54/2012-83 zo dňa 1.8.2012 bol otec maloletých detí uznaný za vinného z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona, pretože si v období od 1.1.2011 do vydania tohto trestného rozkazu neplnil riadne svoju vyživovaciu povinnosť na maloleté deti. Tento trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 31.8.2012.

Dňa 4.8.2012 otec maloletých detí utrpel úraz, čo malo za následok amputáciu 3 prstov ľavej ruky. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne mu bol priznaný nárok na čiastočný invalidný dôchodok, ktorý od 1.1.2015 dosahuje výšku 197,60 eur mesačne. Práve vyššie spomínaný úraz a s tým súvisiace zníženie príjmov otca maloletých detí je hlavným dôvodom podaného návrhu na zníženie výživného. Otec maloletých detí nie je evidovaný na ÚPSVaR v Lipanoch.

Matka maloletých detí je zamestnaná ako krajčírka vo firme TRIMLIDER, a.s. s miestom výkonu práce v Starej Ľubovni. Jej čistý mesačný príjem dosahuje výšku cca 330,- eur, k tomuto príjmu dostáva bonus vo výške 40,- eur mesačne. Taktiež je poberateľkou prídavkov na deti vo výške 46,- eur mesačne. V súvislosti s cestou do práce má matka maloletých detí náklady vo výške 40,- eur mesačne. Matka je tiež poberateľkou náhradného výživného od ÚPSVaR v Starej Ľubovni, pretože otec maloletých detí neplatí výživné od roku 2011.

Maloletá O. je žiačkou 9. ročníka ZŠ S. U., pričom po jeho ukončení chce pokračovať v štúdiu na Gymnázium Terézie Vansovej v Starej Ľubovni. Žije spoločne so svojím bratom O., matkou a starou matkou v rodinnom dome, ktorý je vo vlastníctve matky a starej matky. Maloletý O. je taktiež žiakom 9. ročníka ZŠ S. U., po ukončení základnej školy chce pokračovať v štúdiu na Gymnázium v Spišskej Starej Vsi.

Na základe uvedeného súd právne uzatvára.

Podľa § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre mal. dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa ods. 3 citovaného zákonného ustanovenia pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa ods. 3 citovaného zákonného ustanovenia, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa ods. 4 citovaného zákonného ustanovenia, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa ods. 5 výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Predmetom konania je zníženie vyživovacej povinnosti zo strany otca k mal. O. B., nar. XX.XX.XXXX a mal. O. B., nar. XX.XX.XXXX.

Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je iba závažnejšia zmena pomerov. K zmene pomerov môže dôjsť na strane oprávneného, povinného alebo na oboch stranách. Podľa okolností konkrétneho prípadu môže ísť o subjektívne, ako aj objektívne skutočnosti, o zmenu v oblasti príjmových pomerov, výdavkov, celkových majetkových pomerov. V zmysle záverov aplikačnej praxe, preto treba prihliadať na všetky okolnosti, ktoré by mohli byť podkladom pre zmenu výživného. Dôvodom na zmenu rozhodnutia však budú len v prípade, ak sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov t.j. ovplyvnia celkovú situáciu nielen na krátky čas. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná aj životná úroveň každého z rodičov, nakoľko platí, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne, keď rodič splní svoju vyživovaciu povinnosť má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojenie svojich potrieb.

Pre posúdenie možností a schopností povinného rodiča nie sú teda rozhodujúce jeho skutočné zárobkové pomery, ale jeho reálne zárobkové možnosti.

Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom trvá do času kým nie sú schopné žiť sa samé. Táto schopnosť závisí od toho, kedy sa dieťa stáva spôsobilým uhrádzať svoje odôvodnené potreby z odmeny za vlastnú prácu takej povahy, ktorá zodpovedá jeho fyzickým a duševným predpokladom a potrebám spoločnosti. Výživné má vždy prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri určení výšky výživného sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti, ako aj majetkové pomery rodičov, ktoré sú dané nielen subjektívnymi vlastnosťami.

Možno konštatovať, že aj na strane maloletých detí došlo od posledného rozhodnutia o výške výživného v rámci rozvodového konania t.j. od októbra 2009 k určitej zmene pomerov, nakoľko od tohto rozhodnutia uplynula doba 5-tich rokov. V tom čase mali obe deti vek 10 rokov a boli žiakmi 4. ročníka základnej školy. T.č. sú obe deti v pubertálnom veku, a teda náklady na zabezpečenia čo i len najzákladnejších potrieb súvisiacich so stravovaním, ošatením, hygienou a školskými potrebami sú oveľa vyššie ako to bolo pred 5-timi rokmi.

Taktiež je potrebné poukázať aj na tú skutočnosť, že dôvodom rozvodu a teda rozvratu v rodine bolo nadmerné požívanie alkoholu otcom mal. deti a jeho príjem v tom čase bol tiež na úrovni minimálnej mzdy /cca 380,- eur mesačne/.

V súčasnosti je otec maloletých detí po pracovnom úraze poberateľom čiastočného invalidného dôchodku vo výške 197,60 eur mesačne. Čo sa týka príjmov otca maloletých detí, došlo tak k podstatnej zmene, ktorá by sama o sebe mohla byť dôvodom na zníženie výživného na maloleté deti.

Súd však prihliadal aj na tú skutočnosť, či je v možnostiach a schopnostiach otca zabezpečiť si zvýšenie svojho príjmu. Na základe vykonaného dokazovania však súd nemal za preukázané, že otec maloletých detí nemá možnosti na to, aby si mohol zabezpečiť vyšší príjem, na základe ktorého by mohol plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči svojim deťom. Otec maloletých detí je čiastočne invalidný, čiže podľa názoru súdu sa môže zamestnať na ďalší polovičný úväzok, má možnosť nájsť si aspoň brigádnickú prácu, resp. prácu na dohodu, čím by bolo v jeho schopnostiach a možnostiach zabezpečiť si príjem v takej výške, aby riadne a včas platil súdom určené výživné. Otec maloletých detí však nijako nepreukázal, že sa aktívne snaží hľadať si aj inú prácu, aby aspoň čiastočne vykryl stratu vo svojich príjmoch, o čom

svedčí aj tá skutočnosť, že ani nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie na ÚPSVaR, čo aj potvrdil vo svojom vyjadrení na súdnom pojednávaní. Ak by sa na úrade práce zaevidoval, po splnení určitých kritérií by mohol byť riešený napr. aj určitou dávkou v hmotnej núdzi resp. sociálnou dávkou, avšak pre svoju pasivitu v tomto smere, mu dávka nie je vyplácaná.

Súd pri rozhodovaní o návrhu na zníženie výživného prihliadal aj na tú skutočnosť, že otec maloletých ani v čase pred svojím úrazom neuhrádzal riadne výživné na svoje deti, hoci bol v tom čase riadne zamestnaný. Práve z tohto dôvodu je matke t.č. vyplácané náhradné výživné štátom. Taktiež je potrebné poznamenať, že ak by súd vyhovel návrhu otca maloletých detí na zníženie výživného, takéto rozhodnutie by nebolo v záujme maloletých detí. Treba mať tiež na vedomí tú skutočnosť, že matka maloletých detí, ktorá o nich zabezpečuje osobnú starostlivosť, má veľmi nízky príjem zo zamestnania, ktorý dosahuje výšku minimálnej mzdy. Z tak nízkeho príjmu musí finančne zabezpečiť výživu a starostlivosť svojich detí, pričom je tu odôvodnený predpoklad, že s nástupom detí na štúdium na strednej škole tieto výdavky ešte vzrastú.

Nakoľko súd námietky otca maloletých detí neposúdil ako dôvodné pre zníženie výživného, a tiež vzhľadom na skutočnosť, že maloleté deti sú v dospelujúcom veku a zníženie výživného nie je v ich záujme, súd návrh otca na zníženie výživného na maloleté deti ako nedôvodný zamietol.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, pretože sa jedná o veci starostlivosti súdu o maloleté deti, ktoré možno v zmysle § 81 ods. 1 O.s.p. začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

1. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.
2. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že
  - a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
  - b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
  - c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
  - d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
  - e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
  - f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
3. Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.